

for hele populationen. Svarene der indkom på den første udsendelse af tællingsskemaet viste et frugttræantal som var ca. 50 pct. større end populationens, svarene på næste udsendelse til de resterende plantager inden for samplen gav et noget mindre antal, og den tredje udsendelse viste et endnu mindre træ-antal — men de non-respondenter, som blev tilbage, lå langt under det virkelige gennemsnit, hvilket var så meget mere beklageligt, som det efter tre udsendelser ikke lykkedes at få svar fra mere end knap halvdelen af samplen. Dette kunne naturligvis give alvorlig mistillid til de øvrige, ukontrollable svar på tællingsskemaet. Til mange praktiske formål har man da også måttet opgive at bruge den skriftlige udspørgningsteknik, men problemet: de, der ikke vil eller ikke kan give svar, melder sig jo også i f. eks. markedsanalyser, som gennemføres ved personlig udspørgning, og det har, også for analyser på mere eller mindre tillempet probability-basis, meget vide perspektiver. Som tidligere fremhævet går denne bog imidlertid ikke specielt ind på markedsanalysens og meningsmålingens problemer og teknik, som forfatteren tværtimod synes at stå ret fremmed over for. Begrebet sampling er vel nok efter manges mening netop særlig knyttet til markedsanalyserne, men det er altså ikke samplingteknikken i denne specielle form og snævre betydning, man skal vente at finde i dette udpræget generelle værk om et — skal det gentages — generelt emne.

Ejler Alkjær

F. Sewell Bray: Four Essays in Accounting Theory. Oxford University Press. (Geoffrey Cumberlege). London. 1953. XII + 94 sider. Sh. 15/-.

Fire foredrag og et appendix er her samlet i en bog. Foredragene, som er tilpasset hvert sit forum, behandler adskillige interessante emner. Men da samme emne ofte gentages flere steder (undertiden ordret), kan det med et værk af så ringe omfang ikke undgås, at behandlingen hyppigt bliver noget overfladisk. En del af emnerne findes da også bedre behandlet i anden litteratur. Det spredte emnevalg og foredragsformen giver bogen en let usammenhængende karakter. Vi vil her nøjes med at se på et par af de emner, som behandles i bogen.

Afsnittene om årsregnskabs formelle opbygning hører til de mere interessante. Forfatteren anbefaler at opgøre årsresultatet på fire konti. Den første kaldes operating account og omfatter regnskabet med virksomhedens ordinære drift. Til de ekstraordinære poster skal der så anvendes særskilte konti. Opgørelsesmåden og klassificeringen på en operating account minder om den, man anvender ved erhvervstællinger. Operating profit overføres til appropriation account sammen med andre gevinster, og her vises, hvordan virksomhedens indkomst bruges til dividende, skat m. m. Resten (retained income) overføres til status. Endelig anbefales en såkaldt resting account, der er et uddrag af status, og som viser de forskellige statusposters forskydning i årets løb.

Med udgangspunkt i dette system foreslår forfatteren, at man forbinder de forskellige regnskabsposter med tidsrækkeanalyse og korrelationsregning i stedet for som hidtil anvendt forholdstal.

for hele populationen. Svarene der indkom på den første udsendelse af tællingsskemaet viste et frugttræantal som var ca. 50 pct. større end populationens, svarene på næste udsendelse til de resterende plantager inden for samplen gav et noget mindre antal, og den tredje udsendelse viste et endnu mindre træ-antal — men de non-respondenter, som blev tilbage, lå langt under det virkelige gennemsnit, hvilket var så meget mere beklageligt, som det efter tre udsendelser ikke lykkedes at få svar fra mere end knap halvdelen af samplen. Dette kunne naturligvis give alvorlig mistillid til de øvrige, ukontrollable svar på tællingsskemaet. Til mange praktiske formål har man da også måttet opgive at bruge den skriftlige udspørgningsteknik, men problemet: de, der ikke vil eller ikke kan give svar, melder sig jo også i f. eks. markedsanalyser, som gennemføres ved personlig udspørgning, og det har, også for analyser på mere eller mindre tillempet probability-basis, meget vide perspektiver. Som tidligere fremhævet går denne bog imidlertid ikke specielt ind på markedsanalysens og meningsmålingens problemer og teknik, som forfatteren tværtimod synes at stå ret fremmed over for. Begrebet sampling er vel nok efter manges mening netop særlig knyttet til markedsanalyserne, men det er altså ikke samplingteknikken i denne specielle form og snævre betydning, man skal vente at finde i dette udpræget generelle værk om et — skal det gentages — generelt emne.

Ejler Alkjær

F. Sewell Bray: Four Essays in Accounting Theory. Oxford University Press. (Geoffrey Cumberlege). London. 1953. XII + 94 sider. Sh. 15/-.

Fire foredrag og et appendix er her samlet i en bog. Foredragene, som er tilpasset hvert sit forum, behandler adskillige interessante emner. Men da samme emne ofte gentages flere steder (undertiden ordret), kan det med et værk af så ringe omfang ikke undgås, at behandlingen hyppigt bliver noget overfladisk. En del af emnerne findes da også bedre behandlet i anden litteratur. Det spredte emnevalg og foredragsformen giver bogen en let usammenhængende karakter. Vi vil her nøjes med at se på et par af de emner, som behandles i bogen.

Afsnittene om årsregnskabs formelle opbygning hører til de mere interessante. Forfatteren anbefaler at opgøre årsresultatet på fire konti. Den første kaldes operating account og omfatter regnskabet med virksomhedens ordinære drift. Til de ekstraordinære poster skal der så anvendes særskilte konti. Opgørelsesmåden og klassificeringen på en operating account minder om den, man anvender ved erhvervstællinger. Operating profit overføres til appropriation account sammen med andre gevinster, og her vises, hvordan virksomhedens indkomst bruges til dividende, skat m. m. Resten (retained income) overføres til status. Endelig anbefales en såkaldt resting account, der er et uddrag af status, og som viser de forskellige statusposters forskydning i årets løb.

Med udgangspunkt i dette system foreslår forfatteren, at man forbinder de forskellige regnskabsposter med tidsrækkeanalyse og korrelationsregning i stedet for som hidtil anvendt forholdstal.

Ved den statistiske analyseteknik mener forfatteren, at man kan komme frem til funktionsforhold, som kan danne basis for budgetteringen og hermed for en virksomheds dispositioner. I nogle tilfælde vil en sådan fremgangsmåde sikkert vise sig frugtbar; men man må gøre sig klart, at denne extrapolation ud i fremtiden må tages med store forbehold — ikke mindst når enkeltiagttagelserne hidrører fra årsregnskaber, der går mange år tilbage i tiden.

Forfatteren anbefaler ligeledes at anvende statistiske metoder ved standardregnskabet. Således mener forfatteren, at man kan anvende simple middelfejlsberegninger, når man skal fastsætte tolerancer for, om en afvigelse mellem plan og virkelighed er væsentlig. Også her må man være på vagt over for en eventuel trend i tallene. Dette vil vel navnlig være aktuelt, når det drejer sig om monetære afvigelser.

Om de statistiske beregningers muligheder inden for regnskabsvæsenet kan man sammenfattende sige, at deres brugbarhed beror på den omtanke og omhu, man anvender, når grundtallene skal »renses« for trend m. v.

Sluttelig skal bogens appendix omtales. Det handler om produktivitetsmålinger og er en foreløbig rapport fra »Incorporated Accountants' Research Committee«, hvoraf forfatteren er medlem. Grundtanken her er den, at man dividerer standardregnskabets »virkelige omkostninger« (efter en intern omvurdering) op i de tilsvarende standardomkostninger, hvorved vi får såkaldte effektivitetsindex frem (nogenlunde svarende til, hvad vi her i landet kalder den %-vise afvigelse). Dette index kan beregnes for en virksomhed som helhed, en afdeling, en omkostningsart o. s. v. Endelig viser komiteen os et index, der giver udtryk for beskæftigelseskomponenten.

Appendixet rummer således meget gammelkendt stof præsenteret i en ny klædedragt.

Om bogen som helhed kan man sige, at den er udmærket egnet til at give læseren impulser og associationer, men heller ikke mere.

Knud Rasmussen

Håkan Nial: Internationell förmögenhetsrätt, 2. upplagan. Institutet för Rättsvetenskaplig Forsknings skriftserier II. Sth. 1953. 159 sider. Sv. kr. 14,50.

Professor Håkan Nial har udsendt 2. udgave af »Internationell Formögenhetsrätt«, der ligesom den tidligere udgave hører til læsestoffet for de udenrigshandelsstuderende ved Handelshøjskolen i København.

Bogen er inddelt i 4 kapitler; det første omhandler den internationale obligationsret, »skuldstatuttet«, det andet kapitel den internationale tingsret, »sakstatuttet« (af sak=ting), det tredje den internationale konkursret og det fjerde anvendelsen af fremmed offentligretlig lovgivning. Titlen »Internationell Förmögenhetsrätt« spænder dog, som forfatteren siger indledningsvis, lidt videre end bogens indhold; den internationale veksel- og checkret er ikke omtalt og ej heller den internationale søret. Transportaftaler er i det hele taget ikke omtalt under skuldstatuttet, altså heller ikke transportaftaler vedrørende land- og lufttransport, og det samme gælder